

**Nabożeństwa w naszej parafii
Styczeń 2018**

01.01 poniedziałek	Św. Liturgia. Nowy Rok Państwowy. Św. Liturgia.	godz. 00 ⁰⁰ godz. 9 ⁰⁰
02.01 wtorek	Św. Liturgia. Św. Jana Kronsztadzkiego.	godz. 9 ⁰⁰
03.01 środa	Św. Liturgia i wspomnienie zmarłych. Akatyst ku czci Najświętszej Bogurodzicy.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
05.01 piątek	<i>Liturgia nie jest sprawowana.</i> Godziny kanoniczne.	godz. 9 ⁰⁰
06.01 sobota	Wigilia Bożego Narodzenia. Liturgia św. Jana Chryzostoma. I rocz. śp. Ks. mitrata Mikołaja Lenczewskiego, proboszcza wolskiej parafii. Wieczernia. Wielkie powieczersze i jutrznia.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 15 ⁰⁰ godz. 22 ⁰⁰
07.01 niedziela	Niedziela XXXI po Pięćdziesiątnicy. Liturgia św. Bazylego Wik. Święto Bożego Narodzenia, II św. Liturgia.	godz. 00 ⁰⁰ godz. 10 ⁰⁰
08.01 poniedziałek	Sobór Najświętszej Bogurodzicy. Św. Liturgia.	godz. 9 ⁰⁰
09.01 wtorek	Ap. i pierwszego męcz. archidiacona Stefana. Św. Liturgia.	godz. 9 ⁰⁰
10.01 środa	Św. Liturgia i wspomnienie zmarłych. Spotkanie Seniorów parafii. Akatyst za dusze zmarłych.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
13.01 sobota	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Wsienoszczojne Bdienije.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
14.01 niedziela	Niedziela XXXII po Pięćdziesiątnicy. Święto Obrzezania Pańskiego. Św. Bazylego Wik. Abp. Cezarei Kapadockiej. Św. Liturgia.	godz. 8 ³⁰ godz. 10 ⁰⁰
15.01 poniedziałek	Św. Serafina z Sarowa. Św. Liturgia.	godz. 9 ⁰⁰
17.01 środa	Św. Liturgia i wspomnienie zmarłych. Akatyst ku czci św. Cudotwórcy Serafina.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
18.01 czwartek	Wigilia święta Objawienia Pańskiego Liturgia św. Bazylego Wik. Poświęcenie wody. Wielkie powieczersze i jutrznia.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
19.01 piątek	Święto Objawienia Pańskiego. Chrzest Pana Naszego Jezusa Chrystusa. Liturgia św. Jana Chryzostoma. Wielka Agiasma – poświęcenie wody.	godz. 9 ⁰⁰
20.01 sobota	Sobór św. Jana Chrzciciela. Św. Liturgia. Wsienoszczojne Bdienije.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
21.01 niedziela	Niedziela XXXIII po Pięćdziesiątnicy. O Zacheuszu. Św. Liturgia.	godz. 8 ³⁰ , godz. 10 ⁰⁰
24.01 środa	Św. Liturgia i wspomnienie zmarłych. Akatyst ku czci Najświętszej Bogurodzicy.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
25.01 czwartek	Św. Sawy, abpa Serbii. Dzień imienin JE metropolity Sawy. Św. Liturgia.	godz. 9 ⁰⁰
26.01 piątek	Koncert Kolęd. Zamek Królewski w Warszawie.	godz. 18 ³⁰
27.01 sobota	Św. Liturgia i wspomnienie zmarłych. Wsienoszczojne Bdienije.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
28.01 niedziela	Niedziela o Celniku i Faryzeuszu. Św. Liturgia. <i>(Od poniedziałku 29.01. - tydzień ciągły bez postu)</i>	godz. 8 ³⁰ godz. 10 ⁰⁰
31.01 środa	Św. Liturgia i wspomnienie zmarłych. Akatyst za dusze zmarłych.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰

W Naszej Parafii

Parafia Prawosławna św. Jana Klimaka w Warszawie, 1 stycznia 2018, nr 1/106

Narodzenie Pana i Zbawiciela Naszego Jezusa Chrystusa

Troparion, ton 4:

Narodzenie
Twoje, Chryste
Boże nasz,
zajaśniało światu
światłością
poznania, w niej
bowiem służący
gwiazdom przez
gwiazdę zostali
nauczeni kłaniać
się Tobie, Słońcu
Sprawiedliwości,
i Ciebie poznawać,
Wschód z wysoka,
Panie, chwała
Tobie.

Kontakion, ton 3:

Dzisiaj Dziewica powiła Pana istnienia i ziemia grotę ofiaruje
Niedostępnemu. Aniołowie głoszą chwałę z pasterzami, a w ślad za gwiazdą
kroczą magowie, dla nas bowiem urodziło się Dziecię Małe, Przedwieczny Bóg.

Megalinarion:

Uwielbiamy Ciebie, Dawco Życia Chryste, który dla nas narodziłeś
się w ciele z Przczystej Dziewicy Marii.

Historia święta Narodzenia Bożego w ikonografii prawosławnej.

Narodzenie Jezusa Chrystusa jest świętem nieruchomym z liczby dwunastu wielkich świąt i jest obchodzone 25 grudnia/7 stycznia. Narodzenie Chrystusa było faktem historycznym. Jego okoliczności - spis ludności, przyjazd sprawiedliwego Józefa i Najświętszej Bogarodzicy z Nazaretu do Betlejem, same narodziny w pieczarze, pokłon pasterzy, obrzezanie, hołd złożony przez mędrców ze Wschodu i ucieczka z Egiptu zostały szczegółowo opisane w Ewangeli (Mt 1, 18-25; 2, 1-15; Łk 2, 1-21).

Do IV w. Boże Narodzenie obchodzono 6 stycznia, jako święto Teofanii. Pod tą nazwą rozumiano zarówno Narodzenie Chrystusa, Chrztost Pański, związany z objawieniem się ludowi oraz początkiem publicznej działalności. Poczynając od 377 r., m.in. dzięki św. Janowi Złotoustemu, święto zaczęto obchodzić 25 grudnia. Przeniesienie to było związane z obchodzonym tego dnia przez starożytnych Rzymian „dnia słońca”, któremu postanowiono przeciwstawić święto ku czci prawdziwego „Słońca Prawdy”, Jezusa Chrystusa.

Mniej więcej w tym samym okresie pojawił się temat Narodzenia Chrystusa w ikonografii. Dzieciątko oraz towarzyszących Mu woła i osła. Dopiero nieco później w scenie pojawiają się inni ludzie: Matka Boża i pasterze, a po nich sprawiedliwy Józef. Obecnie obowiązujący w Cerkwi prawosławnej ikonograficzny wariant Bożego Narodzenia ostatecznie wykształcił się w VI w. w Palestynie i przedstawia zwykle aż kilkanaście postaci. U podstaw przedstawienia leży ewangeliczna opowieść o Narodzeniu Chrystusa.

Na pierwszym planie, przedstawianym u dołu ikony, widzimy kąpiel Dzieciątka i sprawiedliwego Józefa siedzącego na uboczu, na drugim Matkę Bożą na posłaniu przed grotą z Dzieciątkiem, tym razem w żłobku. Dalej, na trzecim planie, za wzgórzem, znajdują się Mędrcy ze Wschodu oraz aniołowie, idący zwiastować pasterzom nowinę. W taki sposób ikona w sposób jasny i prosty bardzo dokładnie przedstawia ewangeliczną relację o Narodzeniu.

W centrum ikony Narodzenia Chrystusa ukazywana jest Maria leżąca na łożu purpurowego koloru, podkreślającym Jej godność. Na niektórych (bardziej współczesnych) przedstawieniach nie leży, lecz siedzi (czy bardziej klęczy) zwrócona ku Dzieciątku, zwykle ze złożonymi na piersi dłońmi, co świadczy o pozbawionym bólu, ponadnaturalnym porodzie. Owinięte pieluszkami (wyglądającymi tak samo jak opaski pogrzebowe ukazywane na ikonach Wskrzeszenia Łazarza czy Zmartwychwstania Pańskiego). Dzieciątko znajduje się na wysokości wyznaczonej „złotym podziałem”. Geometryczne proporcje wyznaczają Mu (mniej lub bardziej dokładne) miejsce w punkcie przecięcia się ramion Krzyża. Dzieciątko jest złożone w żłobku, który swym wyglądem bardzo przypomina trumnę (symbol łączności życia ze śmiercią). Tuż przy Jego boku znajduje się Matka, która czule nań spogląda, a na niektórych ikonach przytula Swoją twarz do policzka Zbawiciela. Na większości ikon Narodzenia Bogurodzica zwraca swą, zazwyczaj opartą na dłoni, twarz nie ku Zbawicielowi, lecz w stronę zatrokanego Józefa, jakby pragnęła ze wszystkich sił pomóc mu w przeniknięciu tajemnicy Wcielenia. W ten sposób, w osobie Józefa, przyjmuje nas wszystkich i w każdym z nas uznaje narodzenie Swojego dziecka. Znakiem Jej dziewictwa przed, w czasie i po narodzeniu są trzy gwiazdy: po jednej na czole oraz obu ramionach.

Bogurodzica z Dzieciątkiem spoczywają przed pieczarą, lecz ciemne wejście do niej (symbolizujące głębię otchłani, piekło, a także ludzką niewiarę i lęk) wskazuje na to, że Narodzenie miało miejsce w jej wnętrzu. Grota stanowi tylko tło wydarzenia, jego drugi plan. Ikonografia eksponuje więc tylko główne wydarzenie, przedstawiając je na pierwszym

planie, uwolnionym od otoczenia. Grota, gdzie nieraz pasterze pozostawiali swoje stada w zimne noce, symbolizuje totalną rozpacz, piekło, serce ciemności, z którego wyłania się nowe, zbawcze Światło Życia. To tu mistycznie narodził się Chrystus, aby uwolnić Adama, a wraz z nim całą ludzkość.

Swe spojrzenie ku Dzieciątku kieruje nie tylko Jego Matka, ale również wysuwające głowy z wnętrza pieczary dwa zwierzęta - wół i osioł (niekiedy *ikonopiscy* zamiast osła przedstawiali konia, a zamiast woła krowę), symbolizujące „wszystkie stworzenia duże i małe”. Ewangelie nie wspominają o nich, a zwierzęta te wymieniane są tylko w tekstach apokryficznych oraz u Izajasza (Iz 1, 3). Wół i osioł to nie tylko, zgodnie z antyczną mitologią, zwierzęta karmiące człowieka. Wskazują one przede wszystkim na człowieczeństwo Chrystusa. Ojcowie Cerkwi upatrywali w woła, zwierzęciu czystym - symbolu Żydów, a w osła, zwierzęciu nieczystym, symbolu pogan, czyli przedstawicieli tych, którzy uznali wcielonego Boga i tych, którzy Go odrzucili.

Na niebie, wprost ponad grotą, znajduje się jaśniejąca Gwiazda Betlejemka, wskazująca mędrcom drogę do Betlejem. Nie jest to zwykła, przygodna gwiazda, lecz gwiazda posłana (ikonograficznie wychodzi ze świętego Trójkąta, wpisanego w Bożą sferę) po to, by świecić nad betlejemską grotą, posłaną z niebieskich sfer, które zostały wyobrażone w najwyższych partiach ikony. Jeden promień wychodzący z górnego trójkąta oznacza jedną istotę Boga. Wychodząc z gwiazdy promień dzieli się na trzy blaski, co wskazuje na udział w ekonomii zbawienia Trzech Osób. Oto bowiem częściowo odsłonięte koło u góry symbolizuje Boga Ojca, zaś małe koło wewnątrz zstępującego promienia Świętego Ducha. Trzecią Osobą Trójcy Świętej, Synem, jest spoczywające w żłobku Dzieciątko.

Na ikonach Narodzenia przedstawia się z reguły chóry anielskie, Mędrców (magów) ze Wschodu oraz pasterzy. Aniołowie (często trzech stojących razem) występują tu jako pierwsi świadkowie, zwiastuni narodzin Boga oraz oddający cześć Bogu. Śpiewają oni radośnie: „Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli”. Są oni przeważnie przedstawiani w błyszczących od złota czerwonych szatach. Aniołowie, znajdujący się zwykle po lewej stronie ikony, zwracają się ku górze, do Źródła Światła, zaś aniołowie (lub jeden) z prawej strony pochylił się ku pasterzowi jako sługa człowieczeństwa, anioł Wcielenia. W jego pochyleniu się wyczuwa się całą anielską opiekuńczość, bezustanne czuwanie anioła stróża.

Pasterze i mędrcy nie stanowią jednolitej grupy i nie są do siebie podobni. Ukazywani są też oddzielnie. I jedni i drudzy reprezentują całą ludzkość wezwaną do złożenia pokłonu Chrystusowi. Pierwsi reprezentują wybrany naród żydowski, drudzy świat pogański, który dopiero dąży do przeniknięcia sensu Narodzenia Chrystusa.

W górnej części ikony, zazwyczaj po lewej stronie, przedstawiani są trzej Mędrcy ze Wschodu. Zwykle jadą konno, a ich konie wyglądają wyjątkowo lekka i pełne życia. Odziani są w orientalne stroje i frygijskie czapki. Reprezentują oni świat poza judaizmem. Przepowiednia Pokłonu Mędrców ze Wschodu występuje już w Starym Testamencie, a w Nowym Testamencie pisze o tym tylko ewangelista Mateusz. Ewangelia nie określa ich liczby, ale od XII w. przyjęto, iż było ich trzech, bowiem cyfra ta kojarzyła się z trzema okresami życia i dlatego zaczęto ich przedstawiać jako różniących się wiekiem (jeden jest młodzieńcem, drugi w wieku dojrzałym, trzeci starcem). Trzy były również złożone przez nich dary: złoto (symbol królewskości Chrystusa), kadzidło (symbol Jego boskości) i mirra (wskazująca na śmierć, którą miał ponieść dla zbawienia ludzkości). Trzej Mędrcy są też symboliczną zapowiedzią trzech niewiast niosących wonności.

www.cerkiew.pl, opr. Jarosław Charkiewicz (fragment)